

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ГАВРИЛОВА ЄЛИЗАВЕТА ВІТАЛІЇВНА

УДК 35.075.3(477)

Реферат
кваліфікаційної (магістерської) роботи
НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ОРГАНАМИ
ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Харків – 2019

Кваліфікація магістерська робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор наук з державного управління **Бакуменко Валерій Данилович**,
Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка,
професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту.

Захист відбудеться. на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44, ауд. 105

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Актуальність теми. Необхідною умовою стабільного розвитку суспільства та ефективного функціонування держави є забезпечення балансу загальнодержавних інтересів з інтересами населення регіонів і територіальних громад. Конституція України закріпила дві системи влади на місцях: місцеві державні адміністрації, які є місцевими органами виконавчої влади, та місцеве самоврядування, як публічну владу територіальних громад. Конституція України гарантує місцеве самоврядування і тим самим не допускає можливості його підміни місцевими державними адміністраціями. Демократизація всіх сфер суспільного життя та побудова громадянського суспільства в Україні неможливі без проведення децентралізації і деконцентрації державних функцій і повноважень та втілення в життя принципів реального місцевого самоврядування.

Взаємовідносини державних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування представляють, насамперед правовідносини, що виникають, змінюються та припиняються між цими органами, пов'язаними між собою правами та обов'язками. У процесі здійснення органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням своїх функцій відбувається неминуча взаємодія між даними управлінськими структурами. При цьому під взаємодією між цими органами розуміється сукупність організаційно – правових форм і методів, спрямованих на спільне рішення як загальнодержавних, так і місцевих питань.

Сфери взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування найрізноманітніші –

економічні, соціальні, культурні, екологічні, національно-побутові та інші. Однак проблема оптимізації цих взаємовідносин досі є однією з найбільш гострих у вітчизняній правовій теорії і практиці управління. Отже, питання взаємодії органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, необхідність утворення такої моделі управління, яка об'єднає широкий місцевий демократизм зі стабільністю, відповідальною і сильною політикою держави на місцях, набувають актуальності

Питання взаємодії між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування знаходять відгук у працях багатьох авторів. Зокрема, про це писали М. Орзіх [38-40], О. Крупчан [26], Н. Нижник [34,35], О. Сушинський [50], С. Телешун [51], В. Цветков [57] та інші. Але розвиток системи державного управління вимагає проведення подальших досліджень проблеми взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Вчені в своїх працях охопили коло питань щодо пошуку резервів виробництва та підвищення його ефективності, розробки і реалізації реформ в аграрній сфері, вдосконалення економічного механізму господарювання. Але й багато проблем існування та розвитку села не вирішено: не оновлені матеріально-технічна база виробництва, зберігається диспаритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію. Зокрема, необхідним стало реформування організації управління сільськогосподарським виробництвом, якому на жаль приділяється мало уваги.

Метою магістерської роботи є виявлення недоліків та удосконалення взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних завдань:

- визначити науково-теоретичні аспекти взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування; виявити специфікацію прав та обов'язків державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування; вивчення літератури з питань удосконалення організації управління виробництвом на сільськогосподарських підприємствах України;

- детермінувати протиріччя функціонування державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування; охарактеризувати діяльність органу місцевого самоврядування на прикладі міської ради;

- виявити особливості електронного врядування як засобу удосконалення взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням;

- проаналізувати стан впровадження електронного врядування в Україні;

надати план оптимізації взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням.

Об'єктом дослідження є процес взаємодії між органами виконавчої влади та місцевим самоврядуванням.

Предметом дослідження є державні органи виконавчої влади та місцеве самоврядування.

Методика дослідження включає систему статистико-економічних методів в поєднанні з теоретичними аспектами формування шляхів вдосконалення організації управління виробництвом господарства. У процесі дослідження використано такі основні методи: системно-структурний та абстрактно-логічний (для теоретичних узагальнень результатів аналітичних розрахунків і формулювання висновків); аналізу і синтезу (для деталізації об'єкта дослідження через його поділ на окремі складові та зведення

результатів їх вивчення в одне ціле); метод порівняльного аналізу (для обґрунтування застосування окремих інструментів регулювання виробничих і управлінських відносин); економіко-статистичний – групування, кореляційно-регресійний аналіз (для виявлення впливу чинників на окремі його критерії); розрахунково-конструктивний (в опрацюванні стратегії розвитку).

Достовірність отриманих результатів, висновків і пропозицій підтверджується розрахунками, застосуванням значного фактичного матеріалу.

Інформаційною базою досліджень були матеріали Державної служби статистики України та Харківського обласного управління статистики, нормативні акти України, спеціальна економіка література, літературні джерела з агробізнесу, менеджменту в сільському господарстві, звітні дані підприємства, матеріали періодичних видань, довідково-інформаційні матеріали, результати власних спостережень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні напрямів оптимізації взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням. А саме:

-запропоновані плани розробки та доопрацювання нормативно-правового забезпечення взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням;

-розроблені дії щодо удосконалення електронного документообігу між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням

Практичне значення одержаних результатів За результатами дослідження автором були сформовані практичні рекомендації з удосконалення взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням. Кваліфікаційна робота має практичне

значення через те, що всі пропозиції можуть бути використані для удосконалення нинішнього стану взаємодії в Україні.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень є основою для удосконалення взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням. Основні положення, найважливіші результати дослідження, висновки та пропозиції автор магістерської роботи доповів на зборах господарства. Результати досліджень опубліковані в Матеріалах I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути» –(Дніпро,2019) та в Матеріалах Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку» (Переяслав-Хмельницький,2019)

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона виконана на 123 сторінках комп'ютерного тексту, містить 24 таблиці, 17 рисунків,. Список використаних джерел налічує 80 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні та практичні аспекти взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування» розглянуто: науково-теоретичні засади взаємодії державної влади та місцевого самоврядування; права та обов'язки державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування ; протиріччя функціонування державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування

У другому розділі «Аналіз діяльності органу місцевого самоврядування» розглянуто: загальні показники діяльності міської ради; аналіз структури бюджетного забезпечення; аналіз структури бюджетного забезпечення

У третьому розділі «Шляхи удосконалення взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням» розглянуто: електронне врядування як засіб удосконалення взаємодії; аналіз стану впровадження електронного врядування; оптимізація взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням в контексті реформування системи державного управління

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній (магістерській) роботі здійснено теоретичне узагальнення аспектів удосконалення взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням та запропоновані шляхи оптимізації взаємодії між органами управління державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням. За результатами

дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та прикладного характеру:

1. Взаємний зв'язок органів виконавчої влади та з органами місцевого самоврядування очевидний насамперед тому, що в сукупності вони виконують загальну, єдину функцію – управління на регіональному рівні в Україні. Для ефективного здійснення цієї функції необхідна взаємна підтримка цих органів, погодженість і єдина спрямованість їх дій. Тільки в цих умовах можливе демократичне управління територією.

2. На сьогодні органи державної влади активно використовують різноманітні форми співробітництва, консультацій з органами місцевого самоврядування, їх асоціаціями та громадськими організаціями з метою вироблення більш ефективних механізмів для здійснення державної політики у галузі місцевого та регіонального розвитку. Але ці форми та способи мають бути допрацьовані.

3. Формами взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування є: прийняття органами державної влади законів та інших нормативних правових актів з питань місцевого самоврядування; наділення органів місцевого самоврядування додатковими повноваженнями щодо вирішення питань місцевого значення; взаємне делегування повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування; укладання угод і договорів між державними органами та органами місцевого самоврядування; створення координаційних, консультативних, дорадчих та інших робочих органів, як тимчасових, так і постійно діючих.

Поєднання державних і місцевих інтересів □ як дієва форма здійснення децентралізованих державно-владних повноважень недержавними за своєю природою

суб'єктами, воно повинно гармонійно поєднувати у своїй діяльності місцеві та державні інтереси, зокрема ефективно та відповідально здійснювати окремі повноваження органів виконавчої влади, надані (делеговані) йому законом.

На даний час повноваження між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування належним чином не розподілено, мають місце їх не виправдана централізація, дублювання, безпідставне делегування. Всі ці фактори ускладнюють систему управління, ведуть до конфліктів між представниками цих державних органів, призводять до створення дублюючих управлінських структур, надмірних фінансових витрат і як кінцевий результат – зменшення ефективності вирішення місцевих справ

Визначені три головні стратегічні напрямки: створення сприятливих умов для інноваційної та інвестиційної діяльності; соціальна спрямованість міських програм; формування інфраструктури туристичного бізнесу. Ці стратегічні напрямки подальшого розвитку економіки територіальної громади можуть бути реалізовані шляхом її реструктуризації, розширення сфери послуг, створення нових робочих місць, підвищення зайнятості населення і в кінцевому результаті зростання добробуту громадян. Вони відкривають перспективне бачення як економічного, так і соціального розвитку в цілому.

8. Основним джерелом виконання запланованих завдань по розвитку міста є виконання дохідної частини бюджету. Доходна частина загального фонду бюджету за 2018 рік виконана (з урахуванням трансфертів) на суму 34 743,6 тис. грн., перевиконання складає 1 687,1 тис. грн або 100,98%.

Серед основних джерел надходжень можна виділити:

- податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами – 41 579,9 тис. грн;- акцизний податок – 6 632,9 тис. грн;- єдиний податок – 12 423,4 тис. грн;- плата за надання інших адміністративних послуг 2 944,1 тис. грн.

Виконання доходної частини спеціального фонду бюджету (з урахуванням трансфертів) за 2018 рік складає 25 606,5 тис. грн.

Міська рада застосовує всі заходи щодо наповнення дохідної частини бюджету, дотримується режиму жорсткої економії витрат, контролює цільове та ефективне використання бюджетних коштів.

9 Одним із засобів прискорення передачі актуальної інформації, більш ефективного оперативного прийняття управлінських рішень та найвагомішим аспектом формування та розвитку інформатизації в сфері державного управління є електронне урядування.

10. На практиці електронне урядування означає організацію управління державою та взаємодії з громадянами шляхом максимального використання в органах державного управління сучасних інформаційних технологій. Іншими словами, електронне урядування передбачає, що будь-яка особа через мережу Інтернет може звертатися із запитом до органів державної влади, органів місцевого самоврядування для отримання необхідної інформації, а основне – для отримання адміністративних послуг.

11. Система електронного документообігу є надзвичайно важливим інструментом електронного урядування, тому його комплексному впровадженню та ефективному розвитку має приділятися значна увага як на місцевому, так і на загальнодержавному рівні.

12 Важливе значення для подальшого розвитку електронного урядування в Україні має

розробка та прийняття відповідної Стратегії розвитку відкритих даних на загальнодержавному рівні, в рамках якої доцільно розробити основні заходи щодо подальшого вдосконалення правового регулювання відкритих даних.

13. Основні реквізити електронного документу повинні: фіксувати інформацію про джерело походження документу, відомості про час створення документу, місцезнаходження та електронну адресу відправника, електронний підпис, що дозволяє ідентифікувати укладача документа та гарантувати незмінність документа під час його передачі

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1) Гаврилова Є.В. Сутність феномену «державне управління інформаційно-комунікаційною діяльністю органів публічної влади» / Є.В. Гаврилова, В.Г. Краля // Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути: тези доп. І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 1-2 серпня 2019 р. – Дніпро, 2019. – с.337-340

2) Гаврилова Є.В. Інформаційно-комунікаційна діяльність органів публічної влади як об'єкт наукових досліджень / В.Г. Краля, Є.В. Гаврилова // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 52. – с.26-29

АНОТАЦІЯ

Гаврилова Є.В. Напрями покращення взаємодії між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування

В кваліфікаційній магістерській роботі автором розглянуто науково-теоретичні аспекти взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування. Виявлено специфікацію прав та обов'язків державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Надано план оптимізації взаємодії між органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням.

Ключові слова: виконавча влада, місцеве самоврядування, електронне врядування.

SUMMARY

Gavrilova EV Directions for improving the interaction between executive authorities and local self-government

In the qualification master's work the author has considered the scientific-theoretical aspects of the interaction of state executive bodies and local self-government. The specification of the rights and responsibilities of state executive bodies and local self-government has been identified.

Keywords: executive power, local government, e-government.

Комп'ютерний набір і верстка
Є.В.Гаврилова

Підп. до друку 05.02.2018. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № ___

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.